ושמואל אמר לקח חבית אסורה דלית ליה ברירה והימה דבפרק מי שחחזו (גיטין דף עה:) דאמר דאתקין שמואל בגיטא דשכיב מרע אם ימות יהא גט ואם לא ימות לא יהא גט ולכי מיית הוי גיטא אלמא אית ליה ברירה דה"נ דיקיר ברים כל הגט (שם דף כה: ושם) וי"ל דהייטו דוקא תולה בדעת אחרים אבל תולה בדעתו עצמו כי הכא לית ליה ברירה*:

לאיסור מוקצה לא חשבו. אבל שהדי דכל אחד מייהו אקצי דעתיה מחלקו של חברו ואם היו רוצין לאכלה כאן אינה אסורה משום מוקצה לומר כל חלק וחלק יוצק משל חברו ויש כאן מוקצה ולהוליכה אינם לתחומו אתה אוסר עליהן מפני שיוקה זאת אם יש לאוסר צריך לאוסר אף משום מוקצה וקשה מאי שיוקת מוקצה יש כאן והלא חלק חברו מותר לו לאכול אם נתן לו חברו דאמר לעיל* משלחין ביו"ט בהמה חיה ועוף בין חיין בין שחוטין ומפרש רבינו שמואל לאיסור מוקצה שבהמה גדולה ומוסיפה שמטונית ביום טוב ולא אסרת להו למיתם לכהי אע"ג דסבירא ליה כרבי יהודה במוקצה לאיסור תחומין שחלק כל אחד יוצק ומתגדל משל חברו חשבת לאסרה בכך:

והוינן

דלא כר' דוסא דתניא [ר' דוסא אומר ואמרי לה אבא שאול אומר הלוקח בהמה מחברו מערב יו"ט אע"פ שלא מסרה לו אלא ביו"ט הרי היא כרגלי הלוקח, והמוסר בהמה לרועה אע"פ שלא מסרה לו אלא ביו"ט הרי היא כרגלי הרועה] אפי' תימא ר' דוסא ולא קשיא כאן ברועה אחד כאן בשני רועים דיקא נמי דקתני "לבנו או לרועה" שמע מינה. *אמר רבה בר בר חנה א"ר יוחנן הלכה כר' דוסא ומי אמר ר' יוחנן הכי והאמר ר' יוחנן "הלכה כסתם משנה" *ותנן הבהמה והכלים כרגלי הבעלים זולאו אוקימנא כאן ברועה אחד כאן בשני רועים. ת"ר "שנים ששאלו חלוק אחד בשותפות - זה ליקח בו שחרית לבית המדרש וזה ליכנס בו ערבית לבית המשתה, *זה ערב עליו לצפון וזה ערב עליו לדרום, זה שערב עליו לצפון מהלך לצפון כרגלי מי שערב עליו לדרום מהלך לדרום כרגלי מי שערב עליו לצפון ואם מצאו את התחום הרי זה לא יוצנה ממקומה אתמר שנים שלקחו חבית ובהמה בשותפות רב אמר חבית נמי אסורה, ובהמה אסורה ושמואל אמר חבית נמי אסורה, מאי קסבר - רב אי קא סבר *יש ברירה אפי' בהמה תשתרי, ואי קסבר אין ברירה אפילו חבית נמי אסורה? לעולם קסבר יש ברירה ושניא בהמה דלא ינקי תחומין מהדדי, אמרי ליה רב כהנא ורב אסי לרב - לאיסור מוקצה לא חששו לאיסור תחומין חששו? שתיק רב, מאי הוי עלה? ר' הושעיא אמר יש ברירה ור' יוחנן אמר אין ברירה, וסבר ר' הושעיא יש ברירה והתנן *[ר'] המת בבית ולו פתחים הרבה כולן טמאים, נפתח אחד מהן הוא טמא וכולן טהורים, חשב להוציאו באחד מהן או בחלון שיש בו ארבעה על ארבעה מצלת על הפתחים כולן ב"ש אומרים והוא שחשב עליו עד שלא ימות המת וב"ה אומרים אף משימות המת ואתמר עלה *אמר "ר' הושעיא לטהר את הפתחים מכאן ולהבא, מכאן ולהבא אין למפרע לא: אפילו ר' הושעיא אמר אין ברירה ור' יוחנן אמר יש ברירה, ומי איתא לר' יוחנן ברירה *והאמר רב *אסי א"ר יוחנן "האחין שחלקו לקוחות הן ומחזירין זה לזה ביובל, וכי תימא כי לית ליה לרבי יוחנן ברירה בדאוריתא אבל בדרבנן מי אית ליה *והתני אין ר' יהודה אומר אין אדם מתנה על שני דברים כאחד אלא אם בא חכם למזרח, עירבו למזרח, למערב, עירבו למערב, ואילו לכאן ולכאן לא

והוינן

דלא כר' דוסא: כל כרועה אפר - שאין בעיר אלא רועה אחד כל בני העיר מעמידין בהמתם ברשותו ונקנית שביתתו הלכך בין מוכר בין לוקח דעתו אלא תקנה הבהמה שביתתו אצל אלא בשביתת הרועה מאחר בשני רועים דלא ידעינן להי מייהו הויא לה דעת בעלים הלכך הרי הן כרגלי הבעלים אם אינם אצל הרועה מבעוד יום: **דיקא נמי** - דמתני' בשני רועים: **שנים ששאלו חלוק** - מבעוד יום להיות ברשות שניהם: **זה ליכנס בו שחרית** - של יו"ט לבית המדרש: **וזה ליכנס בו ערבית** - של יו"ט לבית המשתה: **עליו לצפון** - על מנת לותו חלוק להוליכו לצפון: **זה שערב עליו לצפון מהלך** - ומוליכו לצפון: **כרגלי מי שערב לדרום** - מה שרגלו של דרומי יכולין ליכך לצפון מוליכו זה לצפון ולא יותר: **וזה שערב עליו לדרום** - מוליכו(ה) זה לדרום כרגלי מי שערב עליו לצפון כמו שרגלו של צפוני מותרות ליכך לדרום מוליכו זה ולא יותר מפני חלקו של צפוני כגון אם נתנו שניהם עירובן בסוף חלקו אמה זה לצפון להיות לו שלשת אלפים לצפון וחלקו לדרום שהרי ממקום עירובו יש לו אלפים אמה לכל רוח וזה לדרום לסוף חלקו להיות לו שלשת אלפים לדרום וחלקו לצפון אין יכולין להוליכו אלא חלקו אמה לכל צד שנייהם מותרים בהם: **ואם מצאו עליו את התחום** - תחום שבת מצפון לדרום אבל אם אלפים שנים לצפון ושנים לדרום ואם נתנו עירובן זה לסוף אלפים לצפון וזה לסוף אלפים לדרום ונמצא תחום שלם ממוצע להפסיק בין שני עירוביהן לא יוזז ממקומו לא לצפון ולא לדרום שהצפוני אין לו לדרום אפילו פסיעה וכן הדרומי לצפון שממקום עירובו יש לו אלפים לכל רוח שהרי לכך ערב שהסתלק שביתתו ממקום ליתו ותקנה במקום עירובו: **שנים שלקחו** - מעיו"ש לחלקן ביו"ט: **שנים מוסרים** - להוליך כל אחד חלקו למקום שערב: **וכשהם מסורים** - להוליך אלא למקום שנייהם הולכים: **אפי' שנים אסורים** - דאין ברירה וי"ל חלק שבת לזה היה רואי לתבכרו ובין השמשות קנה חלק זה שביתת חברו: **נעולם אסבר יש ברירה** - הלכך חבית מותרת ושאני בהמה שהיה בחייה בין השמשות וכל אחריה בחייה יוצקים זה מזה ומשחשכה יוצק כל אחר ואחר משל חברו ואין כאן לברור: **יוצקי פסולין** - חלקי הבהמה שראוין לשני תחומין: **לאיסור מוקצה לא חששו** - אין סברי דכל חד מייהו אקצי דעתיה מחלקו של חברו ואם היו רוצים לאכלה כאן אינה אסורה עליהם משום מוקצה לומר כל חלק יוצק כאן מוקצה ולהוליכה אינם לתחומו אתה אוסר עליהם מפני שיוקה זו, אם יש לחוש, צריך לחוש אף משום מוקצה: **יש ברירה** - וחבית ובהמה מותרין: **אין ברירה** - ושניהם אסורין: **אפילו כנים כו'** - מפורש בפרק קמא: **ולמאר אלא מ"ר אומרים** - הא דאמרי ב"ה אף משימות המת חשבו, מועלת, למהר כלים הבאים בפתחים ממתשבה ואילך הוא דקאמרי אבל כלים דמעיקרא לא דאין ברירה לומר דאבר דקודם שימות נמי דעתיה להאי פתחא: **אפוך** - קמייתא: **לאוקומי אין** - ולא אמרינן הוברר לכל אחד חלק ירושתו וירושה אינה חוזרת ביובל אלא שמא חלק הבא לזה היה שלו והרי המציאו חלקיהם והוו לקוחות ומחזירין זה לזה ביובל: **בדאוריתא** - לעמוד כנגד דבר תורה כגון יובל לא סמכינן אברירה: **אבל בדרבנן** - לעמוד כנגד איסור תחומין דרבנן סמכינן אברירה הלכך חבית ובהמה מותרים: **ובדרבנן מי אית ליה וסתני איו** - שם חכם: **אין אדם מתנה על שני דברים כאחד** - בעירובין תנן "מתנה אדם על עירובו ומניח שני עירובין" שמעו שעתיד חכם לבא סמוך לעיבו בסוף ד' אלפים לדרום ואינו יודע אם לא מחזרה אם בא חכם למזרח עירבו שבמזרח יקנה לו שביתה, בא למערב עירבו שבמערב יקנה, בא לכאן ולכאן אם יבאו שניים למקום שאינה אלא אחד ואבדו למחר יהא עירובי דבין השמשות קונה לאותו רוח למפרע ולא אפשר כן אלא ע"י ברירה דכי בורר למחר אומרים - הובר דבין השמשות נמי דעתיה לגבי האי, ובא (ר' יהודה) לחלוק ולומר אינו מתנה על שני חכמים לומר "למחר אבירור" דכי בורר למחר מי יימר דעבוד של אותו רוח קנה לו בין השמשות, והובר למפרע - לא אמרינן: **אלא אם בא חכם כו'** - על חכם אחד ואינו יודע לאיזה רוח יבא אפשר להתנות:

והוינן

רבינו חננאל

פסולין - חלקי הבהמה שראוין לשני תחומין: **לאיסור מוקצה לא חששו** - אין סברי דכל חד מייהו אקצי דעתיה מחלקו של חברו ואם היו רוצים לאכלה כאן אינה אסורה עליהם משום מוקצה לומר כל חלק יוצק כאן מוקצה, ולהוליכה אינם לתחומו אתה אוסר עליהם מפני שיוקה זו, אם יש לחוש, צריך לחוש אף משום מוקצה: **אפילו כנים כו'** - ושניהם אסורין: **אין ברירה** - וחבית ובהמה מותרין: **אפילו כנים כו'** - מפורש בפרק קמא: **ולמאר אלא מ"ר אומרים** - הא דאמרי ב"ה אף משימות המת חשבו, מועלת, למהר כלים הבאים בפתחים ממתשבה ואילך הוא דקאמרי אבל כלים דמעיקרא לא דאין ברירה לומר דאבר דקודם שימות נמי דעתיה להאי פתחא: **אפוך** - קמייתא: **לאוקומי אין** - ולא אמרינן הוברר לכל אחד חלק ירושתו וירושה אינה חוזרת ביובל אלא שמא חלק הבא לזה היה שלו והרי המציאו חלקיהם והוו לקוחות ומחזירין זה לזה ביובל: **בדאוריתא** - לעמוד כנגד דבר תורה כגון יובל לא סמכינן אברירה: **אבל בדרבנן** - לעמוד כנגד איסור תחומין דרבנן סמכינן אברירה הלכך חבית ובהמה מותרים: **ובדרבנן מי אית ליה וסתני איו** - שם חכם: **אין אדם מתנה על שני דברים כאחד** - בעירובין תנן "מתנה אדם על עירובו ומניח שני עירובין" שמעו שעתיד חכם לבא סמוך לעיבו בסוף ד' אלפים לדרום ואינו יודע אם לא מחזרה אם בא חכם למזרח עירבו שבמזרח יקנה לו שביתה, בא למערב עירבו שבמערב יקנה, בא לכאן ולכאן אם יבאו שניים למקום שאינה אלא אחד ואבדו למחר יהא עירובי דבין השמשות קונה לאותו רוח למפרע ולא אפשר כן אלא ע"י ברירה דכי בורר למחר אומרים - הובר דבין השמשות נמי דעתיה לגבי האי, ובא (ר' יהודה) לחלוק ולומר אינו מתנה על שני חכמים לומר "למחר אבירור" דכי בורר למחר מי יימר דעבוד של אותו רוח קנה לו בין השמשות, והובר למפרע - לא אמרינן: **אלא אם בא חכם כו'** - על חכם אחד ואינו יודע לאיזה רוח יבא אפשר להתנות:

*) מאי ס"ל דאמר יש לו אלפים אמה וכו'. **) מאי ס"ל לאבן בדרום עוד אלפים אמה.

בו ערבית לבית המשתה זה ערב עליו לצפון וזה ערב עליו לדרום זה שערב לצפון מהלך כרגלי מי שערב עליו לדרום וזה כו' *) אם יש בו אלפים אמה לכל רוח ואם יערב לצפון בסוף אלף סקיר העיר ותצא יש לו רשות להלך לצפון ג' אלפים ובדרום אלף כלבד וזה פירושו כגון שערב אחד מהן לצפון בסוף אלף והאחר בסוף אלף לדרום נשאר לזה שערב לצפון אלף בדרום כלומר יש לו רשות להלך אלף בדרום שנשארו לו מן האלפים שבצפון וכן הדין כהכירו ואם מיצעו עליו את התחום הרי אלו לא יוזזו ממקומו כלומר אם ערב האחד בדרום בסוף אלפים נמצא שהעתיק רשותו מן העיר ושבת בסוף אלפים אמה **) [להלך בדרום אמה] ואין לו בצפון אפילו אמה אחת יכן אם ערב הכירו לצפון בסוף אלפים שהיו לו בדרום כלום וכיון שחלוק זה קנה שביתה כרגלי שניהן וזה אין לו בצפון כלום רשות להלך בו והאחר אין לו בדרום רשות להלך אפילו אמה אחת לא יוזזו ממקומן וזה פירוש אם מיצעו עליו את התחום * איתמר שנים שלקחו חביות בשותפות ביו"ם וזה צריך לילך בדרום וזה צריך לילך לצפון אמר רב חבית מותרת לחלקה ולישלו זה חציה בצפון וזה חציה בדרום אבל תבהמה אסורה ואע"ג (דאין) [דיש] ברירה וכיון שחלקו ונוטל זה חציה וזה חציה נתברר כי כל אחד מה שלקח הוא חלקו המגיעו מאמצע . ולפה אומר רב משום דקא ינקי תחומין מהדדי פירוש הבהמה אוברה ינקין זה האבר אבל זה האבר ואי אפשר שלא נשאר מזה החצי לזה וזמה החצי לזה * ואקשו לרב (לאסור) מוקצה לא חששו כלומר בהמה כולה אתמול מוקצה היתה ובאו שהדשין אותה ביו"ם לאיסור שינוק זה החצי חששו שתיק רב ור' יוחנן אמר אפילו חבית נמי אסורה וקי"ל כר' יוחנן * איתמר רב אמר יש ברירה ור' יוחנן אמר אין ברירה ואקשינן וסבר ר' (יוחנן) יש ברירה והתנן המת בבית ולו פתחים הרבה כולן טמאים נפתח אחד מהן כו' וכבר פירכינהו למעלה ופירק אביי רב אשמעינא אמר אין ברירה ור' יוחנן אמר יש ברירה וכי אית ליה לר' יוחנן ברירה והאמר ר' אסי א"ר יוחנן האחין שחלקו הרי הן כלקוחות ומחזירין זה לזה ביובל וא"ת יש ברירה לפה מחזירין כיון שלקחו נתברר כי זהו חלקו המגיעו שהורישה אביו מתחלה * וא"ת שאני ירושה שהיא מן התורה ולפיכך אין לו ברירה אבל בדרבנן אית ליה ברירה וכי אית ליה ברירה כלל והתני [איו] ר' יהודה אומר אין אדם מתנה על ב' דברים כאחד